

Media luo nuorille ulkonäköpaineita

Reeta Vilhu

Yhteiskuntatieteiden maisteri. Pro gradu -tutkielma Tampereen yliopiston tiedotusopin laitokselle: Nuoret ja naistenlehdet. Naiskuvan manipuloiminen lukiolaisten silmin.

” Tutkin kahden lukion oppilaita saadakseni selville heidän suhtautumisensa naistenlehtien kuva-aineistoon. Tutkimusta varten 48 tyttöä ja 48 poikaa kirjoittivat esseen lukion äidinkielen tunnilla. Tulkitsin seitä semioottisin menetelmin ja konotatiivisen luennan avulla. Tutkimustapa on paitsi kvalitatiivinen myös kvantitatiivinen.

Tärkein kiinnostuksen kohteeni oli, miten nuoriin ja heidän itsetuntoonsa

vaikuttaa naistenlehtien kuva-aineisto. Tutkin, onko kuvien vaikutus nuoriin positiivinen vai negatiivinen. Olin kiinnostunut siitä, miten nuoret tulkitsevat kuvia ja mitä he ajattelevat kuvamanipulaatiosta.

Tulokseksi sain, että nuoret ajattelivat melko yleisesti median luovan heille paineita. Muita paineiden aiheuttajia olivat lähimpiin ihmisiin sekä tutkittavan omat tavoitteet. Suuri osa tytöistä (48 %) ajatteli, että naistenlehtien kuvat veivät ajatukset itsestä kielteisempään suuntaan, ja yli puolet tytöistä (62 %) piti mediaa ulkonäköpaineiden aiheuttajana. Pojilla sen sijaan ulkonäköpaineita oli paljon vähemmän. Täysin ilman paineita oli yli puolet pojista.

Tutkimustulosteni perusteella naistenlehtien tarjoama ”naisen malli” kannattaisi tiedostaa. Haastattelututkimukseni johtopäätös on, että median tulisi välttää kuvamanipulaatiota ja

kiinnittää huomiota tarjoamaansa naisen malliin.

Tutkimusta voisi hyödyntää siten, että jokainen median parissa työtä tekevä kyseenalaistaisi ja käsitelisi omat naiseuden tuottamisen mallinsa, jotka ilmenevät mediateksteissä ja -kuvissa. Jokainen mediatyöläinen voisi miettiä, miksi esittää naisia niin kuin tekee.

Jos niin sanotut tavalliset naiset saivat enemmän palstatilaa, muuttuisiko mielikuva naisesta enemmän todellisuutta vastaavaksi? Voisiko uudella kuvamateriaalilla ehkäistä esimerkiksi anoreksiaa nuorten naisten keskuudessa? Olisi tärkeää, etteivät toimittajat ja muut median parissa työtä tekevät ajattelisi ulkonäköä ”kauppavarana”. Pidän asiaa myös ihmisoikeuskysymyksenä.

➤ Tutkimus löytyy osoitteesta:
<http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu04780.pdf>